

Filmski programi u knjižnicama Ujedinjenog Kraljevstva

Gambiroža, Ana

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zadar / Sveučilište u Zadru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:162:662523>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-07**

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

Repository / Repozitorij:

[University of Zadar Institutional Repository](#)

Sveučilište u Zadru

Odjel za informacijske znanosti

Preddiplomski sveučilišni studij Informacijske znanosti (jednopedmetni - redovni)

Ana Gambiroža

**Filmski programi u knjižnicama Ujedinjenog
Kraljevstva**

Završni rad

Zadar, 2019

Sveučilište u Zadru

Odjel za informacijske znanosti

Preddiplomski sveučilišni studij informacijskih znanosti (jednopedmetni – redovni)

Filmski programi u knjižnicama Ujedinjenog Kraljevstva

Završni rad

Studentica:

Ana Gambiroža

Mentor:

doc. dr. sc. Mirko Duić

Zadar, 2019.

Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Ana Gambiroža**, ovime izjavljujem da je moj **završni** rad pod naslovom **Filmski programi u knjižnicama Ujedinjenog Kraljevstva** rezultat mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mojega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mojega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 12. rujana 2019.

Sažetak

Programi koji uključuju vizualne medije i film su oduvijek bili dio knjižnice. Ambijent koji dobijemo u knjižnici i iskustvo s kojim odlazimo nakon posjeta istoj, rijetko se kada može zamijeniti sa sličnim iskustvom stečenim kod kuće. Tema ovog rada je *Filmski programi u knjižnicama Ujedinjenog Kraljevstva*. Cilj je istražiti i predstaviti filmske programe narodnih i nacionalnih knjižnica odabranih gradova i mjesta Ujedinjenog Kraljevstva. U radu je pružen pregled specifičnosti i značajki različitih filmskih programa te su predstavljeni različiti načini na koji knjižnice povezuju filmove i korisnike. U radu je prikazan pregled sadržaja vezanog za filmske programe pronađenog na web stranicama knjižnica. Uvidi dobiveni ovim radom mogu biti korisni kao izvor ideja i inspiracije za knjižničare hrvatskih knjižnica, ali i bilo koje druge organizacije ili pojedinca koji sudjeluju ili planiraju sudjelovati u provedbi filmskih programa.

Ključne riječi: Ujedinjeno Kraljevstvo, knjižnice, film, filmski programi.

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Filmski programi u knjižnicama	2
2.1. Što su filmski programi u knjižnicama.....	2
2.2. Zašto filmski programi u knjižnicama?	2
2.3. Primjeri filmskih programa	3
2.4. Izrada filmskih programa u knjižnici.....	4
2.3.1. Filmski programi za djecu do deset godina	5
2.3.2. Filmski programi za tinejdžere	6
2.3.3. Filmski programi za odrasle do 65 godina.....	6
2.3.4. Filmski programi za osobe treće životne dobi	7
3. Filmski programi u knjižnicama Ujedinjenog Kraljevstva	9
3.1. London.....	9
3.1.1. Londonska knjižnica	9
3.1.2. Narodna knjižnica London.....	10
3.1.3. Britanska knjižnica.....	11
3.2. Edinburgh i Glasgow	12
3.2.1. Škotska nacionalna knjižnica	12
3.3. Leeds.....	13
3.3.1. Knjižnica Leeds	13
3.4. Bristol	14
3.4.1. Narodna knjižnica Bristol	14
3.5. Manchester.....	15
3.5.1. Gradska knjižnica Manchester	15
3.5.2. Knjižnica Chethams	15
3.6. Belfast.....	16

3.6.1. Knjižnica Belfast.....	16
3.6.2. Knjižnica Linen Hall.....	16
3.7. Birmingham.....	17
3.7.1. Narodna knjižnica Birmingham.....	17
3.8. Hawarden, Flinshire.....	17
3.8.1. Knjižnica Gladstone's.....	17
4. Zaključak.....	19
5. Literatura.....	20

1. Uvod

Vizija knjižnice kao mjesta za isključivo posudbu knjiga je stvar prošlosti. Vizualni mediji omogućuju brzu provedbu programa koji mogu kulturno i društveno educirati te pružiti estetski doživljaj. Film je vizualni medij pomoću kojeg se može izazvati snažna reakcija gledatelja, a u isto vrijeme ga informirati i educirati o određenog tematici.

Ovaj rad donosi pregled filmskih programa narodnih i nacionalnih knjižnica Ujedinjenog Kraljevstva. U radu se opisuju specifičnosti i značajke programa knjižnica Ujedinjenog Kraljevstva te pobliže predstavlja ideja filmskih programa u knjižnicama općenito. Cilj rada je približiti do sada rijetko spominjanu temu na polju knjižničarstva i potaknuti na detaljnija istraživanja o istoj.

2. Filmski programi u knjižnicama

2.1. Što su filmski programi u knjižnicama

Mnogo je toga što spada pod knjižničnu građu: knjige, časopisi, filmovi, stripovi... Filmski programi se u potpunosti uklapaju u rad knjižnice, jednako kao i predavanja i klubovi za ljubitelje knjiga. Kati Irons u svojoj knjizi *Filmski programi za narodne knjižnice (Film Programming for Public Libraries)* u filmske programe ubraja različite tipove aktivnosti. Za početak, to su klasične filmske projekcije koje pružaju brojne mogućnosti, od tematskih večeri pa do prikazivanja filmova kojima se gledatelja želi potaknuti na promišljanje o određenoj temi. Tu su i različite radionice, predavanja i susreti u kojima učimo o filmu. Također, knjižnica može služiti i kao mjesto za osnivanje filmskog kluba. Svi vole filmove, a ovakvi programi su prilika za populariziranje knjižnice i uključivanje ljudi različitih interesa i dobnih skupina. Oni su prilika za organiziranje događaja koji su imaju obrazovnu, emocionalnu i zabavnu ulogu za posjetioce.

2.2. Zašto filmski programi u knjižnicama?

U Pokhari u Nepalima se od 26. srpnja do 10. kolovoza 2019. godine održao četrnaesti po redu *Svjetski samit medija za mlade (International Youth Media Summit)*, a završio je projekcijom sedam filmova produciranih tijekom 16 dana trajanja događanja. Tematika filmova vezana je uz diskriminaciju, brigu o okolišu, zdravlju, siromaštvu, nasilju, pravima žena i osnaživanju mladih. Brigitta Olsson, predstavnik Savjetodavnog odbora *Svjetskog samita medija za mlade*poručuje: "Ako želite unaprijediti svijet, znajte da morate i sami biti medij, naučiti njihov jezik i koristiti ga"¹, a upravo bi se knjižnica kao dio društva koji želi svijet učiniti boljim mjestom trebala voditi tim motom. Navedeni filmovi će se kao dio ovoga programa prikazivati u školama, sveučilištima, knjižnicama, institucijama, organizacijama te drugim društvenim zajednicama u čije su programe uključene i same knjižnice. Ovaj primjer nam pokazuje kako audiovizualni sadržaji, kao i knjižnice koje ih uključuju u svoje poslovanje, pomažu u približavanju ključnih životnih tema u društvu.

¹ Popović, Duško. Završio 14. Svjetski summit medija za mlade - sljedeće izdanje u Hrvatskoj. // Hrvatski filmski savez, 8(2019). [2019-8-16]. Dostupno na http://www.hfs.hr/novosti_detail.aspx?sif=5234#.XVbGollzbc.

U IFLA-inim² *Smjernicama za audiovizualnu i multimedijску građu u knjižnicama i drugim ustanovama* iz 2005. godine navodi se da je u UNESCO-ovu *Manifestu za narodne knjižnice* još iz 1972. istaknuta potreba za audiovizualnom građom u narodnim knjižnicama, kako na odjelima za odrasle tako i na odjelima za djecu.³ Opće odredbe smjernica navode kako su audiovizualni mediji dio našeg kulturnog naslijeđa i sadrže golemu količinu informacija koje treba sačuvati za buduću uporabu.⁴ Također, audiovizualna građa u mnogim zemljama može biti i važnija od tiskane građe, jer je razina pismenosti takva da osnovu komunikacije ne čine tekstovi, već usmeni i vizualni izričaji.⁵

Kati Irons, autorica knjige *Filmski programi za narodne knjižnice*, piše kako se prisjeća da je još kao dijete u svojoj lokalnoj knjižnici redovito viđala filmsku vrpцу te kako je upravo ona bila dio njenog doživljaja knjižnice.⁶ Također, knjižničar Doug Roberts, koji je četrdeset godina radio u narodnoj knjižnici mjesta Spokane kao stručnjak za film i ostale medije, kaže kako su još 50-ih godina u knjižnici imali filmske vrpce s preko 7000 naslova te su održavali različite programe vezane uz film u koje su bili uključeni ljudi različitih profila.⁷ Često pomislimo kako su filmovi kao i ostali audiovizualni sadržaji nešto što se odnedavno pojavilo u knjižnicama, ali oni su već godinama dio knjižničarskog posla. Danas zahvaljujući tehnologiji koja nas okružuje jednostavno možemo doći filmova ili informacija o istima. Ipak, iskustvo koje nam knjižnica može ponuditi u svojim filmskim programima ne možemo pronaći na internetu, a teško i u drugim kulturno-obrazovnim institucijama.

2.3. Primjeri filmskih programa

Kao što je i u prethodnim poglavljima navedeno, postoje različiti načini za provođenje filmskog programa. Njihov glavni zadatak je pobuđivanje interesa za film kod sudionika te kulturno i društveno unaprjeđenje korisnika knjižnice. U nastavku teksta su ukratko opisanadva knjižnična filmska programa dobre prakse te je predstavljeno istraživanje u kojem su intervjuirani knjižničari narodnih knjižnica koji u intervjuima govore i o temi filmskih programa.

²IFLA - International Federation of Library Associations and Institutions (Međunarodna federacija knjižničnih udruženja i institucija).

³IFLA. Smjernice za audiovizualnu i multimedijску građu u knjižnicama i drugim ustanovama, 2005. Str. 7. [2019-8-16]. Dostupno na <https://archive.ifla.org/VII/s35/pubs/avm-guidelines04-hr.pdf>.

⁴Isto, str. 8.

⁵Isto.

⁶Irons, Kati. Introduction. // Film programming for public libraries. Chicago: ALA Editions, 2014, Str. 1.

⁷Isto.

Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu 2015. godine počinje provoditi trogodišnji program pod nazivom *Dokudah*. Program je prvenstveno namijenjen studentimaknjiževnosti, izvedbenih umjetnosti te filma i kulture, ali mogu ga posjetiti i svi ostali studenti, profesori i zaposlenici Filozofskog fakulteta. Program se izvodio tako da su se prikazivali dokumentarni filmovi vezani uz nastavni sadržaj te interes studenata. Cilj ovog programa je bio poticanje dokumentarnog filmskog izričaja, razvijanje kritičkog mišljenja te prepoznavanje važnosti audiovizualne baštine i kulture.⁸

U sklopu istraživanja u radu *Izgradnja raznolikih filmskih zbirki u narodnim knjižnicama* intervjuirani su knjižničari koji rade u multimedijским zbirkaма 18 narodnih knjižnica Hrvatske. Kroz istraživanje se otkriva raznolikost filmova u hrvatskim narodnim knjižnicama, a samim time i prikazuje kakvu podlogu za ostvarivanje bilo kakvog tipа filmskog programa imaju domaće narodne knjižnice. Uvidom u rad možemo zaključiti kako je glavni problem nedostatak raznolikih filmskih zbirki.⁹

U radu *Narodne knjižnice i PBS partnerstvo za unaprjeđenje javne angažiranosti: Studija o Nacionalnoj inicijativi (Public Libraries and PBS Partnering to Enhance Civic Engagement: A Study of a Nationwide Initiative)* opisan je projekt proveden 2013. godine u Sjedinjenim Američkim Državama. Cilj projekta je poticanje učenja i angažmana vezanih uz teme dokumentarnih filmova prikazanih u knjižnicama širom SAD-a. Nakon prikazivanja dokumentarnih filmova u narodnim knjižnicama, anketirani su gledatelji filmova. Rezultati ovog istraživanja pokazuju kako ovakvi programi mogu pozitivno utjecati na kulturni i društveni život te na rad knjižnice.¹⁰

2.4. Izrada filmskih programa u knjižnici

Medijska pismenost jedna je od ključnih kompetencija za život i rad u digitalnome medijaliziranom svijetu koji se konstantno ubrzano razvija i mijenja te za aktivno građanstvo i

⁸Gotal, E. *Dokudah – dokumentarni film kao edukacija u predahu u Knjižnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu*. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 61, 2(2018). URL: <https://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/692/604> [2019-9-11]

⁹Duić Mirko. *Izgradnja raznolikih filmskih zbirki u narodnim knjižnicama*. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 60, 2-3(2017). URL: http://www.hkdrustvo.hr/vbh_arhiva/vbh_2017_2-3/VBH_2017-2-3_111-135.pdf [2019-9-11]

¹⁰Cocciolo Anthony. *Public Libraries and PBS Partnering to Enhance Civic Engagement: A Study of a Nationwide Initiative*. *Public Library Quarterly*, 32:1–16, 2013. URL: http://www.thinkingprojects.org/preprint_pbsstudy.pdf [2019-9-11]

sudjelovanje u društvenim, ekonomskim, kulturnim i demokratskim procesima.¹¹ Knjižnica kao centar informacija te institucijak koja sudjeluje u obrazovanju društva, u svoje programe uključuje medijsku pismenost, čiji je dio upravo film.

Izrada filmskog programa u knjižnici često može izgledati kao odabiranje filma, slaganje stolica te očekivanje da će se publika dobro provesti, ipak, to nije uvijek tako. Kati Irons vjeruje da će publika prepoznati te cijeliti ako u planiranje određenog programa uložimo više vremena i truda.¹² Za početak, moramo odrediti skupinu korisnika koju želimo uključiti u svoj program. Poznavanje publike će nam pomoći u izradi samog programa te ćemo biti zadovoljniji rezultatima. Autorica publiku dijeli u pet skupina:

- mala djeca (2 do 5 godina)
- djeca (5-10) i mlađi tinejdžeri (11-13)
- tinejdžeri (14-17) i mladi
- odrasli (18+)
- treća životna dob (65+)¹³

2.3.1. Filmski programi za djecu do deset godina

Svjesni smo kako je velika razlika između djeteta od dvije godine te onoga od trinaest. Uslučaju programa za djecu do deset godina, a posebno za one najmlađe među njima, knjižničar često želi organizirati program u kojem može sudjelovati cijela obitelj. Iako knjižničar ponekad ne zna od kuda početi, danas možemo pronaći velik broj internetskih stranica koje mu u tome pomažu. Jedna od njih je *Kids-In-Mind* čiji je cilj pružiti cjelovite i objektivne informacije o sadržaju filma bez uključivanja svoga stava o istome.¹⁴ Najbolje strana ovoga alata je što ne kritizira ili ne hvali određeni film, već samo govori o tome što on sadrži, a osoba sama procjenjuje je li to ono što se uklapa u njegov sustav vrijednosti. Druga organizacija je *Commonsense Media* koja ocjenjuje filmove, TV emisije, knjige, glazbu, video igre te web stranice namijenjene djeci. Na stranici se također može pronaći sustav vrednovanja njezinih osnivača na temelju kojeg korisnik može procijeniti odgovara li mu taj

¹¹Medijska pismenost.hr. [2019-8-18] Dostupno na <https://www.medijskapismenost.hr/o-nama/>

¹²Irons, Kati. Introduction. // Film programming for public libraries. Chicago: ALA Editions, 2014, Str. 5.

¹³Isto.

¹⁴Kids-In-Mind. [2019-8-18] Dostupno na <https://kids-in-mind.com/>

sustav.¹⁵Tu je i web stranica *Parent Previews* koja ne recenzira filmove već daje korisniku uvid o količini nasilja, seksualnog sadržaja, zlouporabi i korištenju droga, kako bi korisnik sam odredio želi li taj film prikazati ispred djece.¹⁶ Nakon što odredimo koje ćemo filmove prikazivati obiteljima s djecom, jednako je važno biti kreativan te stvoriti ugodnu atmosferu za sudionike.

2.3.2. Filmski programi za tinejdžere

Tinejdžeri su u isto vrijeme najzahvalnija publika, ali i najveći izazov kada su u pitanju filmski programi. Naravno da tinejdžeri obožavaju filmove, ali kako pronaći film za "skoro odrasle" koji ni sami ne znaju što žele? Knjižničar ovdje dolazi pred izazov pronalaska filma koji je primjeren njihovoj dobi, a u isto vrijeme sadrži sve ono što je dio tinejdžerskog života. Na sreću, i u ovom slučaju možemo pronaći velik broj web stranica koje nam u tome pomažu. YALSA¹⁷ sadrži listu pod nazivom *Sjajni filmovi za mladež (Fabulous Films for Young Adults)* koja na temelju različitih ukusa i zanimanja mladih ljudi svake godine izrađuje popis filmova namijenjen upravo njima.¹⁸ Slične liste, kao što su *Najbolji filmovi svih vremena (The Greatest Films of All Time)*, *Najbolji redatelji svih vremena (The Greatest Directors of All Time)*, *10 velikih američkih tinejdžerskih filmova 1980-ih (10 great American teen films of the 1980s)* izrađuje i *Britanski filmski institut (British Film Institute)*.¹⁹ Također, kako bi privukli tinejdžere i mlade u knjižnicu, možemo izraditi ankete uz pomoć kojih će nam oni sami reći što žele.

2.3.3. Filmski programi za odrasle do 65 godina

Kada govorimo o filmovima za odraslene postoje ograničenja. Oni uključuju animirane filmove, komedije, ljubavne filmove, vesterne, akcije, drame, horore te bilo koji filmski žanr koji možemo zamisliti. Budući da se odraslom osobom smatra svatko iznad osamnaest godina, prilikom izrade programa nemamo nikakvih ograničenja, ali gdje početi? Na sreću,

¹⁵Commonsense Media. [2019-8-18] Dostupno na <https://www.common sense media.org/about-us/our-mission>

¹⁶Parent Previews. [2019-8-18] Dostupno na <https://parentpreviews.com/>

¹⁷YALSA - Young Adult Library Services Association.

¹⁸Young Adult Library Services Association. [2019-8-18] Dostupno na <http://www.ala.org/yalsa/fabfilms>

¹⁹British Film Institute. [2019-8-18] Dostupno na <https://www.bfi.org.uk/>

danas imamo mnoštvo web stranica, knjiga te drugih izvora koji nam mogu pomoći prilikom potrage. Za početak, prilikom izrade filmskog programa treba obratiti pozornost na datume. Jednostavno se sjetiti kako možemo prikazivati božićne filmove u prosincu ili romantične filmove sredinom drugog mjeseca, ali pravi profesionalci će svoje korisnike upoznavati s novim datumima te u skladu s njima organizirati programe. Korisna mjesta za pronalazak ideja su brojni instituti i organizacije koje promiču kulturu filma. *Američki filmski institut (The American Film Institute)* je neprofitna organizacija koja restaurira i čuva filmove, organizira filmske manifestacije te dodjeljuje nagrade i priznanja.²⁰ Njihova web stranica ima posebnu kategoriju *Lists* gdje možemo pronaći liste kao što su "100 years... 100 Movies", "AFI's 10 top 10 " i slično.²¹ AFI također ima i liste poredane po žanrovima, neke od njih su "100 Songs", "100 Laughs", "100 Passions", itd.²² *Britanski filmski institut (British film institute)* također ima liste kao što su "Najbolji animirani filmovi svih vremena", "10 sjajnih nijemih horora" i slično.²³ Osim instituta tu su i različiti filmski festivali do kojih se može doći putem mrežnih stranica *Film Festival Days*²⁴, *Hrvatski Audiovizualni Centar*²⁵ te mnogih drugih.

2.3.4. Filmski programi za osobe treće životne dobi

Osobe treće životne dobi su osobe starije od 65 godina, prema dobnoj podjeli autorice K. Irons. To je jako zahvalna knjižnična publika. Oni sučesti posjetioci programa koji se odvijaju u knjižnici. Ovdje se možemo susresti sa sličnim problemom kao i kod biranja filmova za tinejdžere ili bilo koje slične skupine. Važno je ne oslovljavati ih kao starije te ne očekivati da su svi isti kako ne bi upali u zamku stereotipa, na primjer, ne vole svi iznad 65 godina crno bijele filmove. I u ovom slučaju postoje različite web stranice te filmski festivali koji nam mogu dati ideju. *Senior movie* je filmski festival koji se održava u Poljskoj, a uključuje sve one iznad 60 godina kao ravnopravne članove zajednice te ljubitelje filmske umjetnosti.²⁶

²⁰Leksikografski zavod Miroslav Krleža. [2019-8-21] Dostupno na

<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=2206>

²¹The American Film Institute. [2019-8-21] Dostupno na <https://www.afi.com/100years/movies10.aspx>

²²Isto.

²³British Film Institute. [2019-8-21] Dostupno na <https://www.bfi.org.uk/news-opinion/news-bfi/lists>

²⁴Film Festival Days. [2019-8-21] Dostupno na <https://www.filmfestivalsdays.com/>

²⁵Hrvatski Audiovizualni Centar. [2019-8-21] Dostupno na <https://www.havc.hr/eng/croatian-film/film-festivals-in-croatia>

²⁶Senior Movie. [2019-8-21] Dostupno na <http://seniormovie.pl/en/start/>

3. Filmski programi u knjižnicama Ujedinjenog Kraljevstva

3.1. London

3.1.1. Londonska knjižnica

Londonska knjižnica (The London Library) je narodna knjižnica smještena na trgu St. James. Osnovana je 14. lipnja 1940. godine na inicijativu Thomasa Carlylea, škotskog pisca, povjesničara i biografa. U prošlosti je bila mjesto za čitanje, pisanje i razmišljanje najvećih imena svjetske književnosti, kao što su Charles Dickens, Charles Darwin, George Eliot, Henry James, Arthur Conan Doyle, Bram Stoker, George Bernard Shaw, Virginia Woolf, Isaiah Berlin, Laurence Olivier, Agatha Christie, Harold Pinter te mnogih drugih.²⁷

Kada je u pitanju filmska umjetnost Londonska knjižnica otvara svoja vrata filmskim ekipama te na njezinoj web stranici možemo pronaći posebnu kategoriju *Filming at the library*. Zbog unikatne atmosfere koju knjižnični prostor pruža koristi se kao lokacija za snimanje filmova. Samo neki od nedavnih primjera uključuju epizode serijala *The Apprentice*, *Newsnight*, *BBC Artsnight*, *Who Do You Think You Are* te brojne *BBC* i *Sky Art* dokumentarce. Budući da je tijekom dana prostor knjižnice zauzet od strane njezinih članova, filmovi se mogu snimati od ponedjeljka do petka od 07:30 do 09:30 te srijedom, četvrtkom i petkom od 17:30 do 21:30. Tijekom dana se iznimke mogu napraviti za jednosatna snimanja koja ne smetaju korisnicima te subotom po dogovoru.²⁸

Londonska knjižnica također organizira događaje na temu određenog filma. Svima poznat film Christophera Nolana *Dunkirk*, prikazuje radnju tijekom evakuacije u Drugom svjetskom ratu, a 24. travnja 2018. godine u prostoru knjižnice Joshua Levine organizira susret *Dunkirk: Povijest iza velikih filmova (Dunkirk: The History Behind the Major Motion)* gdje se proučava i razgovara o pričama ljudi koji su sudjelovali u Dunkirk evakuaciji.²⁹

²⁷The London Library. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.londonlibrary.co.uk/about-us/historyofthelondonlibrary>

²⁸The London Library. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.londonlibrary.co.uk/venue-hire-filming/film-at-the-london-library>

²⁹The London Library. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.londonlibrary.co.uk/dunkirk>

3.1.2. Narodna knjižnica London

U studenome 1895. godine je otvorena Narodna knjižnica London (London Public Library). Osnovao ju je britanski ministar obrazovanja George W. Ross, a cilj knjižnice je povezivanje ljudi, poticanje kreativnosti te proširivanje mogućnosti.³⁰

Narodna knjižnica London u svojim prostorima redovito organizira projekcije filmova. Posebna pažnja se posvećuje filmovima u kojima može sudjelovati cijela obitelj. Primjer takvog događaja odvija se u ljeto 2019. godine kada knjižnica organizira *Ljetne filmske zabave (Summer Movie Fun - Family)* te u kolovozu i studenom kada se prikazuju Oscarom nagrađeni filmovi na događaju *Silver screen subotom (Silver Screen Saturdays - Family Edition!)*.

Knjižnica ima i filmske programe koji se redovito organiziraju. Svake druge subote u programu nazvanom *Centralno Kino (Central Cinema)* prikazuju se filmovi iz zlatnog doba Hollywooda, a svaki utorak knjižnica ima projekcije aktualnih filmova pod nazivom *Thursday Movies*.³¹

Povodom 100 godina njemačke škole dizajna Bauhaus knjižnica organizira filmski serijal pod nazivom *Bauhaus 100 - Filmski serijal o modernističkoj arhitekturi i dizajnu (Bauhaus 100 - Modernist Architecture & Design Film Series)*. Filmovi obuhvaćaju niz tema vezanih uz dizajn, arhitekturu i dizajn interijera koje prikazuju povijest i ugled škole.³²

Knjižnica filmove uključuje i u druge aktivnosti. Primjer je dokumentarni film koji govori o ekonomiji, a prikazuje se u programu *Veliko iskustvo - Temeljni dohodak London, prikazi filmova i interaktivna radionica (The BIG Experience - A Basic Income London Film Screening and Interactive Workshop)*.³³

Osim navedenih programa, Narodna knjižnica London organizira brojne druge projekcije filmova, na primjer, *Terry Fox: U divljini (Terry Fox: Into the Wild)*. Također, emitiraju filmove u sklopu drugih događanja u knjižnici, kao što su *Projekcije filmova - Tjedan Narodne knjižnice Ontario (Film Screenings - Ontario Public Library Week)*, *Filmska Projekcija -*

³⁰London Public Library. [2019-8-22] Dostupno na <http://www.londonpubliclibrary.ca/>

³¹London Public Library. [2019-8-22] Dostupno na <https://catalogue.londonpubliclibrary.ca/search~20/P?SEARCH=film&submit=Search&searchscope=20>

³²Isto.

³³Isto.

*Tjedan medijske pismenosti (Film Screenings: Media Literacy Week), Filmska projekcija - Tjedan znanosti (Film Screenings: Science Literacy Week).*³⁴

3.1.3. Britanska knjižnica

Britanska knjižnica (British Library) je osnovana u srpnju 1973. godine do kada je bila dio *Britanskog muzeja (British Museum)*. Ona je nacionalna knjižnica Ujedinjenog Kraljevstva te ujedno i najveća nacionalna knjižnica na svijetu po broju katalogizirana građe.³⁵ O popularnosti same knjižnice govori i to da je televizijska kuća Sky Arts u razdoblju od 2016. do 2018. godine snimila dvije sezone dokumentarne serije *Blaga Britanske knjižnica (Treasures of the British Library)*. Serija prikazuje poznate osobe koje nas vode kroz fascinantne zbirke knjižnice.³⁶

Kao i Londonska knjižnica, Britanska knjižnica na sve načine potiče filmsku umjetnost te je na njezinim prostorima, uz prethodni dogovor, moguće snimanje filmova i fotografija.³⁷

Britanska knjižnica kao jedna od najpoznatijih knjižnica na svijetu njeguje filmsku povijest te 2018. godine organizira događaj *Osvrt na stoljeće filma iz perspektive novih europskih država osnovanih 1918. (Reflecting on a century of film from 1918's new European nations)* na kojem okuplja najveće stručnjake na području filma u Europi. Glavna tema programa je interpretacija sukoba 1918. godine u dugometražnim filmovima, dokumentarcima i arhivskim snimkama u posljednjih 100 godina.³⁸

Kada su u pitanju projekcije filmova, knjižnica obrađuje problematične teme društva koje nas okružuje, kao što su diskriminacija, rasizam, nasilje i tome slično. Primjer takve projekcije je dokumentarni film *Kada je nogomet otpisao žene (When Football Banned Women)*. Dokumentarac nas vraća u razdoblje od prije jednog stoljeća u kojem djevojke iz radnička klase imaju najjači nogometni tim, zbog čega se ženama iz 1921. godine zabranjuje igranje nogometa.³⁹ Također, Britanska knjižnica svojim korisnicima približava filmove s kojima se

³⁴Isto.

³⁵British Library. [2019-22-8] Dostupno na <https://www.bl.uk/>

³⁶Internet Movie Database. [2019-22-8] Dostupno na https://www.imdb.com/title/tt9578426/?ref=ttep_ep_tt

³⁷British Library. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.bl.uk/press/filming-and-photography>

³⁸British Library. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.bl.uk/events/1918-a-new-europe-on-film#>

³⁹British Library. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.bl.uk/events/film-screening-when-football-banned-women>

ne susrećemo često. Na primjer, film *Africa: Dreamstates* u cijelosti snimljen mobitelom, prikazuje zaljublivanje para umjetnika na putu u Sjedinjene Američke Države.⁴⁰

3.2. Edinburgh i Glasgow

3.2.1. Škotska nacionalna knjižnica

Škotska nacionalna knjižnica (National Library of Scotland) je osnovana 1925. godine. Najveća je knjižnica u Škotskoj. Knjižnica posluje na dvije lokacije, George IV Bridge u Edinburghu i Kelvin Hall u Glasgowu.⁴¹

Katalog *Arhiva pokretnih slika (Moving Image Archive)* omogućuje pregled preko 2000 isječaka i cjelovečernih filmova. U arhivu se može pronaći cijeli život Škota zabilježen na filmu: reklame, dokumentarni filmovi, kućni filmovi, promotivni filmovi, amaterske komedije, obrazovni programi i još mnogo toga.⁴² U istom prostoru se odvijaju restauracije filmova pomoću softvera Diamant. Primjeri je film *Vjenčanje četvrtog markiza od Butea (The wedding of the 4th Marquis of Bute)*, koji je danas u arhivu dostupan korisnicima.⁴³

U rujnu 2019. godine Škotska nacionalna knjižnica organizira *Glasgow Doors Open Day Festival* u Kalvin Hallu. Posjetioци događaja imaju mogućnost vidjeti uređivanje filmova, videa i zvuka *Arhiva pokretnih slika*.⁴⁴

Knjižnica kroz filmske programe njeguje kulturu i tradiciju Škotske. U studenom 2018. godine u suradnji s Škotskim filmskim festivalom (*Scottish Youth Film Festival*) organizira natjecanje pod nazivom *What Scotland means to me*. Ideja natjecanja je snimanje kratkometražnih filmova u kojima će mladi ljudi pokazati svoju perspektivu Škotske. Organizatori događaja i članovi *Arhiva pokretnih slika* su bili zadivljeni, a samo jedan od pozitivnih komentara dao je škotski glumac Kevin Guthrie: "Jako me iznenadila kvaliteta

⁴⁰British Library. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.bl.uk/events/film-africa-dreamstates>

⁴¹National Library of Scotland. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.nls.uk/>

⁴²National Library of Scotland. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.nls.uk/collections/moving-image-archive>

⁴³National Library of Scotland. [2019-8-23] Dostupno na: <https://www.nls.uk/collections/moving-image-archive/what-we-do/restoration-examples>

⁴⁴National Library of Scotland.. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.nls.uk/whats-on>

filmske produkcije. Filmovi u užem izbor su zapanjujući, s nekoliko nevjerojatnih priča. Čestitke svima uključenima."⁴⁵

Iste godine, knjižnica u suradnji s budućim pripravnicima pokreće restauraciju filmskih postera. Na ovaj način volonteri knjižnice dobivaju mogućnost napredovanja, a u isto vrijeme obnavljaju filmske plakate iz 1950-ih i 1960-ih.⁴⁶

U ljeto 2012. godine knjižnica organizira izložbu *Going to the pictures: Scotland at the cinema*. Izložba prikazuje povijest škotskog kina u posljednjih 120 godina, počevši s prvom projekcijom 1896. godine pa sve do današnjih blockbustera.⁴⁷

3.3. Leeds

3.3.1. Knjižnica Leeds

Knjižnica Leeds (The Leeds Library) je narodna knjižnica osnovana 1768. godine. Danas je smještena u trgovačkom centru te je zanimljiv spoj retro i modernoga dizajna. Knjižnica u svojoj zbirci ima velik broj putopisa, biografija i povijesnih djela.⁴⁸

Knjižnica organizira brojne projekte kojima želi privući različite tipove ljudi i prikazati javnosti kako ona nije isključivo "mjesto za čitanje". Jedan od programa u kojima sudjeluje je *The Leeds International Film Festival*.⁴⁹ Festival je, izvan Londona, najveći filmski festival u Engleskoj koji se održava u studenome. Do danas je prikazao preko 300 kratkometražnih i dugometražnih svjetskih filmova, a sadrži i pet programskih cjelina: *Official Selection*, *Retrospective*, *Cinema Versa*, *Fanomenon* i *Short Film City*.⁵⁰

Osim sudjelovanja u filmskim programima, knjižnica ima vlastiti filmski klub pod nazivom *Filmski klub knjižnice Leeds (The Leeds Library Members' Film Club)*.⁵¹

⁴⁵ National Library of Scotland. [2019-8-23] Dostupno na <https://www.nls.uk/film-competition>

⁴⁶ National Library of Scotland. [2019-8-23] Dostupno na <https://blog.nls.uk/skills-for-the-future-traineeship-placement/>

⁴⁷ National Library of Scotland. [2019-8-23] Dostupno na <https://www.nls.uk/exhibitions/cinema>

⁴⁸ The Leeds Library. [2019-8-23] Dostupno na <https://www.theleedslibrary.org.uk/library-information/about-us/>

⁴⁹ The Leeds Library. [2019-8-23] Dostupno na <https://www.theleedslibrary.org.uk/whats-on/projects/>

⁵⁰ Leeds Film City. [2019-8-23] Dostupno na <https://www.leedsfilmcity.com/>

⁵¹ The Leeds Library. [2019-8-23] Dostupno na <https://www.theleedslibrary.org.uk/events/the-leeds-library-members-film-club-yf2019/>

3.4. Bristol

3.4.1. Narodna knjižnica Bristol

Narodna knjižnica Bristol (The Bristol Public Library) je otvorena 1892. godine. S obzirom da je njezina prvotna lokacija bila skućena ulica North Main Street, godine 1896. se premješta na ugao Main and High Street gdje je smještena i danas. Iako je prve godine svoga osnutka imala manje od 4000 knjiga, danas cijela zbirka uključuje preko 200 000 tisuća jedinica građe te knjižnica ima veliku ulogu u kulturnom životu grada Bristola.⁵²

Kada su u pitanju knjižnični programi, Narodna knjižnica Bristol je dobro upoznata sa skupinama korisnika koji ju posjećuju te svoje programe dijeli na one za djecu, tinejdžere i odrasle. U svojoj knjižnici imaju klub *Savjetodavni odbor za tinejdžere (Teen Advisory Board Meeting)* čiji je cilj poboljšanje odjela za mlade. U rujnu ove godine klub organizira sastanak na kojem se mladi ljudi mogu izjasniti o svojim željama za poboljšanje odjela.⁵³ Ova metoda je upravo ono što Kati Irons predlaže u svojoj knjizi *Film programming for public libraries*. Važno je pružiti mladima priliku da se izjasne za kakvu vrstu filmova su zainteresirani te koji su to programi koji bi ih privukli u knjižnicu.

Redovit dio knjižničnih događanja su i projekcije filmova. Projekcije se održavaju pod nazivom *Popodneveni filmovi (Afternoon Movie)*, a prikazuju se različiti filmski žanrovi u koje knjižnica uključuje različite korisničke skupine. Dobar primjer je događaj *Film i kokice: Igre gladi (Popcorn & Movie Day: The Hunger Games)* namijenjen tinejdžerima. Sličan događaj za cijelu obitelj je knjižnica održala i u rujnu: *Film i kokice: Izdanje 80-ih (Popcorn & Movie Day: 80's Edition)*.⁵⁴

⁵²Bristol Public Library. [2019-8-24] Dostupno na <http://www.bristollib.com/about-us/>

⁵³Bristol Public Library. [2019-8-24] Dostupno na <http://www.bristollib.com/events/event/teen-advisory-board-meeting/>

⁵⁴Bristol Public Library. [2019-8-24] Dostupno na <http://www.bristollib.com/events/event/>

3.5. Manchester

3.5.1. Gradska knjižnica Manchester

Gradska knjižnica Manchester (Manchester City Library) je osnovana sredinom 1850-ih godina, a nalazi se na dvije lokacije pod nazivima: The Main Library i The West Manchester Branch Library.⁵⁵

Knjižnica na brojne načine promovira filmsku umjetnost, a na svojoj web stranici ima mjesto sa kojeg korisnici mogu preuzimati besplatne filmove.⁵⁶ Također, filmski klub *Neovisna filmska grupa Manchester (Manchester indie film makers group)* sve svoje aktivnosti obavlja u prostorima Gradske knjižnice Manchester. Klub je osnovan 2014. godine od strane Nigela Andersona, mogu mu se priključiti svi oni zainteresirani za pisanje scenarija, uređivanje filmova ili glumu. Grupa je priredila brojne programe za sve ljubitelje filma te 2015. godine organizirala *Short Film Festival*.⁵⁷

3.5.2. Knjižnica Chethams

Knjižnica Chethams (Chethams Library) je najstarija javna knjižnica u Ujedinjenom kraljevstvu osnovana 1653. godine. Smještena je u zgradi iz 1941. godine koja je nekoć bila smještaj manchesterskih svećenika. Knjižnica ima zbirku inkunabula, efemera, rukopisnih dnevnika i pisama, slika i dijapozitiva staklenih fenjera.⁵⁸

Zbog svoje zanimljive arhitekture Knjižnica Chethams često služi kao lokacija za snimanje filmova. Knjižnica na taj način omogućuje cijeloj svojoj zajednicivolontiranje, kao i participiranje u stvaranju filma. Neki od filmova koji su se snimali u prostoru knjižnice su: *The Good Soldier, The Tractate Middoth, 1599: A True Story of the Elizabethan Court*, itd.⁵⁹

⁵⁵ Manchester Public Library. [2019-8-24] Dostupno na <https://www.manchester.lib.nh.us/About-Us>

⁵⁶ Manchester Public Library. [2019-8-24] Dostupno na <https://www.manchester.lib.nh.us/Find/Download-Books-Movies>

⁵⁷ Manchester City Library. [2019-8-24] Dostupno na <https://manclibraries.blog/2017/12/11/the-manchester-indie-film-makers-group/>

⁵⁸ Chetham Library. [2019-8-24] Dostupno na <https://library.chethams.com/>

⁵⁹ Internet Movie Database. [2019-8-24] Dostupno na <https://www.imdb.com/search/title/?locations=Chetham%27s+Library,+Manchester,+Greater+Manchester,+England,+UK>

3.6. Belfast

3.6.1. Knjižnica Belfast

Knjižnica Belfast (Belfast Free Library) je osnovana 1887. godine, a njezina misija je pružanje pravovremenih i korisnih informacija različitim tipovima korisnika.⁶⁰

Osim klasičnih filmskih večeri, knjižnica redovito održava i cjelomjesečni program *Isječci petkom navečer (Friday Night Flix)*, koji je u kolovozu 2019. imao naziv *Komedija širom svijeta (Around the World in Comedy)*. Svaki petak u kolovozu se prikazuju komedije iz cijeloga svijeta, ideja događaja je nasmijati sve prisutne, ali i potaknuti ih na razmišljanje o nekim aspektima našeg života pod motom "Svatko ima priču".⁶¹

Knjižnica organizira i projekcije filmova prilagođene različitim dobnim skupinama, a posebno mladima. Primjer takvog događaja je tinedžerima namijenjen *Matineja tinedžerskih filmova - Udaljeni pet koraka (Teen Movie Matinee - Five Feet Apart)* održan u lipnju ove godine.⁶²

3.6.2. Knjižnica Linen Hall

Knjižnica Linen Hall (Linen Hall Library) je najstarija knjižnica u Belfastu u Sjevernoj Irskoj osnovana 1788. godine. Knjižnica za Belfast i čitavu njegovu zajednicu predstavlja središte kulturnog i kreativnog života.⁶³

Knjižnica značajno ulaže u digitalizaciju građe, primjer toga je *Arhiva digitalnog kazališta (Digital Theatre Archive)*. Arhiv sadrži materijale iz *Linen Hall's Theatre & Performing Arts Archive*, a obuhvaća sve, od tiskanih predstava iz 18. stoljeća do velikih zbirki programa brojnih kazališta, uključujući i *Grand Opera House* i *Lyric Theatre* te lokalne kazališne kompanije. Tehnologija je izuzetno ilustrativna i vizualno prilagođena te je zanimljiva svima onima zainteresiranima za kazalište i film.⁶⁴

⁶⁰Belfast Free Library. [2019-8-24] Dostupno na <https://belfastlibrary.org/mission-and-history/>

⁶¹Belfast Free Library. [2019 - 8-24] Dostupno na <https://belfastlibrary.org/friday-night-flix/>

⁶²Belfast Free Library. [2019-8-24] Dostupno na <https://belfastlibrary.org/event/teen-movie-matinee-five-feet-apart-pg-13/>

⁶³Linen Hall Library. [2019-8-24] Dostupno na <https://linenhall.com/>

⁶⁴Digital Theatre Archive. [2019-8-24] Dostupno na <http://www.digitaltheatrearchive.com/archives>

U rujnu ove godine knjižnica održava izložbu o *Queen's Film Theatru*, nezavisnom kinu Sjeverne Irske. Izložba će prikazati njegovu izvanrednu pedesetogodišnju povijest koja je imale velik utjecaj na kulturni život grada Belfasta.⁶⁵

3.7. Birmingham

3.7.1. Narodna knjižnica Birmingham

Narodna knjižnica Birmingham (Birmingham Public Library) osnovana je 1886. godine kao dodatak tadašnjim gradskim javnim školama. Misija knjižnice je kulturno obogaćivanje i cjeloživotno učenje zajednice kroz obrazovanje i tehnologiju.⁶⁶

Projekcije filmova su redovit dio programa Narodne knjižnice Birmingham. Knjižnica najčešće organizira filmske tematske večeri kao što su *Filmski serijal Crne povijesti (Black History Month Film Series)* održane u veljači ili *Superhero Movies*, a tu su i klasične filmske večeri pod nazivom *Movie & Popcorn*, namijenjene svim posjetiocima knjižnice.⁶⁷

Osim navedenog, u knjižničnim prostorima se može naučiti i o procesu stvaranja filma. Soniya "Sam" Mitchell u događaju pod nazivom *Proces snimanja dokumentarnih filmova sa Sonyom "Sam" Mitchell (The Documentary Filmmaking Process with Sonya "Sam" Mitchell)*, dijeli svoje znanje i iskustvo u snimanju filma.⁶⁸

3.8. Hawarden, Flinshire

3.8.1. Knjižnica Gladstone's

Gladstoneova knjižnica (Gladstone's Library) osnovana je od strane Williama Gladstonea 1894. godine u Hawarden, Flinshire, Wales. William Gladstone bio je britanski državnik i političar devedesetih godina. Knjižnica se i danas zalaže za očuvanje Gladstonove baštine

⁶⁵ Linen Hall Library. [2019-8-24] Dostupno na <https://linenhall.com/event/>

⁶⁶ Birmingham Public Library. [2019-8-24] Dostupno na: <http://www.bplonline.org/about/>

⁶⁷ Birmingham Public Library. [2019-8-25] Dostupno na <http://www.bplonline.org/calendar/?trumbaEmbed=view%3Devent%26eventid%3D133791395#/?i=3>

⁶⁸ Birmingham Public Library. [2019-8-25] Dostupno na <http://www.bplonline.org/calendar/?trumbaEmbed=view%3Devent%26eventid%3D133791395#/?i=5>

kroz bavljenje socijalnim, moralnim i duhovnim pitanjima. Svojim gostima omogućava individualna i društvena promišljanja te različite tečajeve i događaje.⁶⁹

Voditelj knjižnice Warden Peter Francis vodi tečajeve u kojima se razmatra i raspravlja o izboru klasičnih i suvremenih filmova iz teološke perspektive.⁷⁰ Drugi primjer je događaj nazvan *Film kao religija (Film as religion)* u kojem John Lyden i Clive Marsh razgovaraju o religiji i filmu, kao dijelu popularne kulture te njihovoj povezanosti.⁷¹

⁶⁹Gladstone's Library. . [2019-8-25] Dostupno na <https://www.gladstoneslibrary.org/>

⁷⁰Gladstone's Library. . [2019-8-25] Dostupno na <https://www.gladstoneslibrary.org/events/events-courses-list/film-and-theology-2019>

⁷¹Gladstone's Library. . [2019-8-25] Dostupno na <https://www.gladstoneslibrary.org/events/events-courses-list/film-as-religion-revisited-conversations-questions-and-future-prospects>

4. Zaključak

Rad *Filmski programi u knjižnicama Ujedinjenog Kraljevstva* pruža uvid u aktivnosti narodnih i nacionalnih knjižnica Ujedinjenog Kraljevstva, vezano za temu filmskih programa. Praćenjem rada ovih knjižnica možemo vidjeti da one izvode različite tipove programa kao što su projekcije filmova, diskusije, radionice pa čak imaju i filmske klubove unutar knjižnice, a neke od knjižnica sudjeluju i u osmišljavanju i provedbi filmskih festivala. S obzirom na utvrđene brojne, raznolike aktivnosti, može se zaključiti da knjižničari navedenih knjižnica znaju kako probuditi interes korisnika različitih skupina te kako privući volontere koji mogu pridonijeti radu knjižnice svojim radom i inovativnim znanjima. Ovakve aktivnosti populariziraju film, a u isto vrijeme uključuju ljude u aktivnosti knjižnice te doprinose edukaciji i općenito razvoju društva

5. Literatura

- Irons Kati. Film programming for public libraries. Chicago: ALA Editions, 2014.
- Belfast Free Library. [2019-8-24] Dostupno na <https://belfastlibrary.org/>
- Birmingham Public Library. [2019-8-24] Dostupno na: <http://www.bplonline.org/>
- Bristol Public Library. [2019-8-24] Dostupno na <http://www.bristollib.com/>
- British Film Institute. [2019-8-18] Dostupno na <https://www.bfi.org.uk/>
- British Library. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.bl.uk/>
- Chetham Library. [2019-8-24] Dostupno na <https://library.chethams.com/>
- Cocciolo Anthony. Public Libraries and PBS Partnering to Enhance Civic Engagement: A Study of a Nationwide Initiative. Public Library Quarterly, 32:1–16, 2013. URL: http://www.thinkingprojects.org/preprint_pbsstudy.pdf [2019-9-11]
- Commonsense Media. [2019-8-18] Dostupno na <https://www.commonsensemedia.org/about-us/our-mission>
- Davies, Steve. UNISON. [2019-8-24] Dostupno na <https://www.unison.org.uk/content/uploads/2013/06/On-line-Catalogue173013.pdf>
- Department for Digital, Culture, Media & Sport. [2019-8-27] Dostupno na: <https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-digital-culture-media-sport>
- Digital Theatre Archive. [2019-8-24] Dostupno na <http://www.digitaltheatrearchive.com/archives>
- Duić Mirko. Izgradnja raznolikih filmskih zbirki u narodnim knjižnicama. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 60, 2-3(2017). URL: http://www.hkdrustvo.hr/vbh_arhiva/vbh_2017_2-3/VBH_2017-2-3_111-135.pdf [2019-9-11]
- Film Festival Days. [2019-8-21] Dostupno na <https://www.filmfestivalsdays.com/>
- Gladstone's Library. . [2019-8-25] Dostupno na <https://www.gladstoneslibrary.org/>
- Gotal, E. Dokudah – dokumentarni film kao edukacija u predahu u Knjižnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 61, 2(2018). URL: <https://www.hkdrustvo.hr/vjesnik-bibliotekara-hrvatske/index.php/vbh/article/view/692/604> [2019-9-11]
- Hratski Audiovizualni Centar. [2019-8-21] Dostupno na <https://www.havc.hr/eng/croatian-film/film-festivals-in-croatia>

IFLA. Smjernice za audiovizualnu i multimedijску građu u knjižnicama i drugim ustanovama, 2005. Str. 7. [2019-8-16]. Dostupno na <https://archive.ifla.org/VII/s35/pubs/avm-guidelines04-hr.pdf>.

Internet Movie Database. [2019-8-22] Dostupno na https://www.imdb.com/title/tt9578426/?ref_=ttep_ep_tt

Internet Movie Database. [2019-8-24] Dostupno na <https://www.imdb.com/search/title/?locations=Chetham%27s+Library,+Manchester,+Greater+Manchester,+England,+UK>

Kids-In-Mind. [2019-8-18] Dostupno na <https://kids-in-mind.com/>

Leksikografski zavod Miroslav Krleža. [2019-8-21] Dostupno na <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=2206>

Linen Hall Library. [2019-8-24] Dostupno na <https://linenhall.com/>

Manchester Public Library. [2019-8-24] Dostupno na <http://manchesterlibrary.org/>

Medijska pismenost.hr. [2019-8-18] Dostupno na <https://www.medijskapismenost.hr/o-nama/>

National Library of Scotland. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.nls.uk/>

Parent Previews. [2019-8-18] Dostupno na <https://parentpreviews.com/>

Popović, Duško. Završio 14. Svjetski summit medija za mlade - sljedeće izdanje u Hrvatskoj. // Hrvatski filmski savez, 8(2019). [2019-8-16]. Dostupno na http://www.hfs.hr/novosti_detail.aspx?sif=5234#.XVbGolIzbc.

Senior Movie. [2019-8-21] Dostupno na <http://seniormovie.pl/en/start/>

The American Film Institute. [2019-8-18] Dostupno na <https://www.afi.com/100years/movies10.aspx>

The Leeds Library. [2019-8-23] Dostupno na <https://www.theleedslibrary.org.uk/>

The London Library. [2019-8-22] Dostupno na <https://www.londonlibrary.co.uk/>

Young Adult Library Services Association. [2019-8-18] Dostupno na <http://www.ala.org/yalsa/fabfilms>

Summary

Film programs in libraries of United Kingdom

Programs about visual media and film have always been part of the library. Unique library ambient and specific experiences we get in library, rarely can be compared to similar experiences acquired at home. The thesis *Film programs in libraries of United Kingdom* gives overview of film programs in several prominent public and national libraries of United Kingdom with the purpose of offering insight in specific features of the various film programs and the way libraries present them to their users. In this thesis the content about film programs found on the libraries websites, is presented. The description of film programs presented in this thesis could be inspiring for Croatian librarians, as well as any other interested individuals or organizations trying to conduct same or similar programs.

Keywords: United Kingdom, libraries, film, film programs.